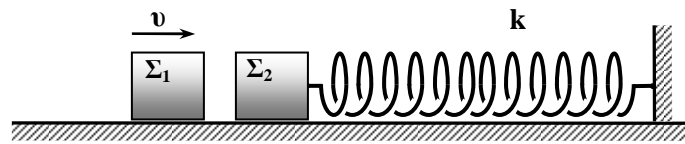

Κρούση και πλάτος ταλάντωσης

Τα σώματα Σ_1 και Σ_2 έχουν ίσες μάζες $m_1 = m_2 = m = 9\text{kg}$, το δάπεδο είναι λείο και το Σ_2 είναι στερεωμένο σε ελατήριο σταθεράς $k = 25 \cdot \pi^2 \text{N/m}$ και ισορροπεί όπως φαίνεται στο σχήμα. Το Σ_1 κινείται με οριζόντια ταχύτητα $v = 3,14\text{m/sec}$ και συγκρούεται με το Σ_2 . Να βρεθεί η μέγιστη συσπείρωση του ελατηρίου, αν τα δύο σώματα συγκρούονται ξανά μετά από:

i) $\Delta t = 0,6\text{sec}$

ii) $\Delta t = 0,5\text{sec}$

Απάντηση:

Προφανώς η κρούση των δύο σωμάτων δεν είναι πλαστική, διότι τότε δεν θα επακολουθούσε άλλη κρούση. Μετά την 1^η κρούση επομένως το σώμα εκτελεί ΓΑΤ μόνο του με:

$$T = 2\pi\sqrt{\frac{m}{k}} = 1,2\text{sec} \quad (1) \quad \text{και} \quad \omega = \frac{2\pi}{T} = \frac{5\pi}{3} \text{rad/sec} \quad (2)$$

Αν ονομάσουμε v_1, v_2 τις ταχύτητες των δύο σωμάτων μετά την πρώτη κρούση, τότε από τη διατήρηση της ορμής ισχύει:

$$m \cdot v + 0 = m \cdot v_1 + m \cdot v_2 \rightarrow v = v_1 + v_2 \quad (3)$$

Επίσης η v_2 είναι η μέγιστη ταχύτητα της ΓΑΤ του Σ_2 και η ζητούμενη μέγιστη συσπείρωση του ελατηρίου θα είναι ίση με το πλάτος της ταλάντωσης του Σ_2 :

$$v_2 = \omega \cdot A = \frac{2\pi}{T} A \quad (4) \quad \text{και} \quad \Delta \ell_{\max} = A \quad (5)$$

- i) Ο χρόνος $\Delta t = 0,6\text{sec}$ αντιστοιχεί σε μισή περίοδο. Η δεύτερη κρούση επομένως γίνεται στη ίδια θέση με την πρώτη (Θ.Ι.), όταν το Σ_2 επιστρέφει εκεί κινούμενο με αντίθετη φορά. Άρα το Σ_1 έμεινε ακίνητο μετά την πρώτη κρούση ($v_1=0$). Μα τότε το Σ_2 απέκτησε ταχύτητα:

$$v_2 = v = 3,14\text{m/sec} \quad (\text{ελαστική κρούση, ανταλλαγή ταχυτήτων}),$$

και η μέγιστη συσπείρωση του ελατηρίου είναι:

$$\Delta \ell_{\max} = A = \frac{v_2}{\omega} \rightarrow \Delta \ell_{\max} = 0,60\text{m}$$

- ii) Ο χρόνος $\Delta t = 0,5\text{sec}$ είναι μεταξύ $T/4$ και $T/2$, για την ακρίβεια $\Delta t = 5T/12$, επομένως η 2^η κρούση γίνεται πιο δεξιά από τη θέση της πρώτης, καθώς το Σ_2 επιστρέφει προς τη θέση ισορροπίας του. Συγκεκριμένα, γίνεται στη θέση:

$$x = A \cdot \eta\mu(\omega t) = A \cdot \eta\mu(5\pi/6) \rightarrow \boxed{x = A/2} \quad (6)$$

Το σώμα Σ_1 φτάνει στη θέση αυτή, ταυτόχρονα με το πρώτο, με ταχύτητα:

$$\boxed{v_1 = \frac{x}{\Delta t} = \frac{A/2}{5T/12} = \frac{6A}{5T}} \quad (7)$$

Οπότε από (3), (4) και (7) βρίσκουμε το πλάτος της ταλάντωσης:

$$v_1 + v_2 = v \rightarrow \frac{6A}{5T} + \frac{2\pi}{T} A = v \rightarrow \boxed{A = \frac{v \cdot T}{1,2 + 2\pi} \approx 0,50m}$$

και τελικά τη μέγιστη συσπείρωση του ελατηρίου στην περίπτωση αυτή:

$$\boxed{\Delta l_{\max} \approx 0,50m}$$

Υλικό Φυσικής - Χημείας.

Επειδή το να μοιράζεσαι πράγματα, είναι καλό για όλους...

Επιμέλεια

Διονύσης Μητρόπουλος